

## **«Жасанды интеллекттің сабақта қолданылуы»**

**Бердібек А.Б.  
информатика пәнінің мұғалімі**

Жасанды интеллект (ЖИ) – бұл компьютерлік жүйелердің адам интеллектісіне тән тапсырмаларды орындау қабілеті. Оған ойлау, үйрену, шешім қабылдау, сөйлеуді және бейнелерді тану, деректерді өңдеу сияқты мүмкіндіктер жатады.

Жасанды интеллект қазіргі жаһандану үрдісінде өте маңызды орынға ие. Дәуір ағымына сай оқушылардың ойлау дәрежесі дамып келе жатыр. Балалар жаңа технологиялармен ілесіп, күннен күнге жаңа білімді өз күштерімен игеріп отыр. Бірақ игерілген білімді өмір бойы есте сақтап жүру де оңай емес. Осы кезде бізге көмекке функционалдық сауаттылық және жасанды интеллект қажет. Жасанды интеллект – бұл компьютерлердің немесе бағдарламалардың адамдар сияқты ойлана алуы, үйренуі, және мәселелерді шеше алуы. Яғни, машина өз-өзімен қандай да бір тапсырмаларды орындап, тәжірибе жинақтап, адамға көмек көрсете алатын қабілетке ие. Мысалы, ол сұрақтарға жауап бере алады немесе түрлі ақпаратты өңдеп, талдай алады. Жасанды интеллектіні мектептер мен оқу орындарында пайдаланудың бірнеше жолы бар. Мысалы, ол оқушыларға үй тапсырмаларын орындауға немесе күрделі сұрақтарға жауап беруге көмектеседі. Сонымен қатар, мұғалімдер үшін оқушының прогресін бақылауға, оқу материалдарын жеке таңдап беруге және сабақтарды қызықтырақ етуге мүмкіндік береді. Яғни, жасанды интеллект білім алуды және оқытуды жақсырақ ұйымдастыруға көмектеседі. Жасанды интеллектіні қолдана отырып, білім беру процесін жекешелендіріп, тиімділігін арттыруға болады. Осылайша, оқу процесі қызықты және нәтижелі болады.

Жасанды интеллект негізіндегі чаттар әртүрлі мақсаттар мен қолдану салаларына байланысты бірнеше түрге бөлінеді. Оларды функционалдығы мен күрделілігіне қарай жіктеуге болады. Сабақтарда қолдануға болатын программалар:

*Машиналық оқытуға негізделген чат-боттар*

Табиғи тілді өңдеу (NLP) технологиясын қолданады.

Пайдаланушының сұрағын түсініп, контексті бойынша жауап береді.

Үйрену қабілеті бар, яғни уақыт өте келе жауаптарын жақсартады.

Мысалы: Siri, Google Assistant, Alexa.

*Генеративті жасанды интеллект чаттары*

Ашық сұхбаттарды жүргізе алады, шығармашылық мәтіндер, кодтар жаза алады.

GPT, Claude, Gemini сияқты үлгілер негізінде жұмыс істейді.

Контексті есте сақтап, ұзақ диалогтарды қолдайды.

Мысалы: ChatGPT, Bard, Claude, Poe.

Жасанды интеллект көмегімен видео жасауға арналған сервистер бірнеше санатқа бөлінеді. Олардың әрқайсысы түрлі қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталған: мәтінді видеоға айналдыру, анимация жасау, дауысты синтездеу және т.б.

### *1. Мәтінді видеоға айналдыратын сервистер (Text-to-Video AI)*

Бұл сервистер мәтінді енгізу арқылы автоматты түрде видео жасайды, фондық музыка, анимациялар және синтезделген дикторлық дауыстарды қосады.

**Synthesia** – AI-аватарлар мен дауыстар арқылы кәсіби видеолар жасауға мүмкіндік береді.

**Pictory** – мәтіндік мақалаларды қысқаша видео форматында ұсынуға көмектеседі.

**Lumen5** – блогтар мен жаңалық мақалаларын видеоға айналдырады.

### *2. Анимациялық видеолар жасауға арналған сервистер*

Бұл құралдар 2D немесе 3D анимацияларды автоматты түрде жасайды.

**Vyond** – кәсіптік анимация жасауға арналған, бизнес және маркетинг үшін қолайлы.

**Animaker** – мультфильм стиліндегі видеолар мен инфографика жасауға көмектеседі.

**Renderforest** – логотиптік анимация, жарнамалық видеолар жасауға мүмкіндік береді.

### *3. Видео өңдеу және генерациялау*

Бұл сервистер нейрондық желілерді пайдаланып, автоматты өңдеу немесе толық жасанды видеолар жасау мүмкіндігін береді.

**Runway ML** – AI арқылы бейнелерді өңдеуге, фонды ауыстыруға және стильді өзгертуге көмектеседі.

**Kaiber AI** – бейнелерді стильге немесе тақырыпқа байланысты өзгертуге мүмкіндік береді. Бұл сервистер мақалалар, шығармашылық мәтіндер, сценарийлер, хабарламалар және басқа да контент жасау үшін қолданылады.

**ChatGPT (OpenAI)** – сұхбат жүргізу, мәтін жазу, идея генерациялау.

**Claude (Anthropic)** – күрделі мәтіндер мен сұхбатқа арналған AI.

**Copy.ai** – маркетингтік мәтіндер мен жарнамалар жасауға ыңғайлы.

**Writesonic** – SEO-оптимизацияланған мақалалар жазуға көмектеседі.

### *1. Сурет генерациялау сервистері (AI Image Generation)*

AI алгоритмдері арқылы суреттерді, иллюстрацияларды, логотиптерді және дизайн элементтерін жасауға болады.

**DALL·E (OpenAI)** – мәтіндік сипаттама бойынша сурет генерациялайды.

**MidJourney** – жоғары сапалы өнер туындыларын жасауға мүмкіндік береді.

**Stable Diffusion** – тегін және ашық кодты сурет генерациялау құралы.

**Canva AI** – дизайн элементтері мен суреттерді генерациялау.

### *2. Видео генерациялау сервистері (AI Video Generation)*

Бұл құралдар бейнелерді автоматты түрде жасауға және өңдеуге көмектеседі.

**Synthesia** – AI – аватарлар арқылы видеолар жасау.

**Pictory** – мақалаларды автоматты түрде видеоларға айналдыру.

**Runway ML** – бейнелерді стильдеу және өңдеу.

**Kaiber AI** – бейнелерді стильге немесе тақырыпқа сәйкес генерациялау.